

Kako delujejo cepiva in naš odnos do njih

Breda Zakotnik

Imunski odziv ob naravni okužbi

- Bolezen - časovna bitka med mikrobi in imunskim sistemom
- Vdor mikroba → širjenje → organizacija imunskega sistema
 - Po preboleli bolezni - pripravljene organizirane imunske celice
 - Ob ponovnem srečanju z mikrobom hiter odgovor imunskega sistema prepreči širjenje mikrobov

Imunski odziv ob cepljenju

- Odgovor imunskega sistema na cepivo kot ob naravni okužbi
- Antigen v cepivu spodbudi imunski sistem, da razvije specifično imunost → nesprejemljivost za okužbo ob stiku s povzročiteljem
- Antigen -mrtev ali oslavljen mikroorganizem, njegovi deli, njegovi izločki

Bolezni, proti katerim cepimo

STAROST/OBDOBJE	OBVEZNA CEPLJENJA	DODATNA BREZPLAČNA CEPLJENJA	DODATNA CEPLJENJA
Ob rojstvu			Tuberkuloza
			Hepatitis B
>6 tednov			Rotavirusne okužbe
>3 mesece – 6 mesecev	Davica-tetanus- oslovski kašelj- hemofilus influence b -otročka paraliza	Pnevmokokne okužbe	Meningokokne okužbe
>12 mesecev	Ošpice-mumps-rdečke		Norice
			Gripa
			Klopni meningoencefalitis
18 mesecev	Davica-tetanus- oslovski kašelj- hemofilus influence b -otročka paraliza		
Vstop v šolo	Ošpice-mumps-rdečke		
	Hepatitis B		
3. razred	Davica-tetanus- oslovski kašelj		
6.razred		Okužbe s HPV - za deklice	
V srednji šoli	Tetanus		

PROTI ČEMU ŠČITIMO CEPIVA?

- **DAVICA:** vnetje nebnic in žrela z debelimi oblogami, ki segajo v sapnik, velika verjetnost zadušitve
- **TETANUS (mrtvični krč):** ohromelost celega telesa s krči, smrt zaradi prenehanja dihanja
- **OSLOVSKI KAŠELJ (pertusis):** hudi dolgotrajni napadi kašlja z motnjami dihanja in pomodrelostjo; zapleti: pljučnica, motnje delovanja OŽS, odpoved dihanja pri dojenčkih, smrt
- **OTROŠKA PARALIZA (poliomiелitis):** okvare živčevja, ohromelost predvsem okončin
- **Okužbe povzročene s HEMOFILUSOM INFLUENCE tip b:** okužbe dihal, pljučnice, gnojno vnetje možganskih ovojnic z veliko verjetnostjo trajnih okvar (gluhost, epilepsija) in smrti

PROTI ČEMU ŠČITIMO CEPIVA?

- **OŠPICE:** hud prehlad s povišano temperaturo in izpuščajem; zapleti: pljučnica, vnetje ušes, slepota, vnetje možganov, huda driska z dehidracijo, smrt
- **MUMPS:** vnetje obušesne slinavke; zapleti: vnetje testisov s sterilnostjo, trebušne slinavke, ščitnice, vnetje možganov s smrtnim izidom
- **RDEČKE:** pri otrocih blag prehlad z izpuščajem; nevarne v prvem trimesečju nosečnosti: splav, mrtvorojenost, prirojene napake ploda (slepota, srčne hibe); sicer lahko vnetje sklepov, redko vnetje živcev in možganov, testisov
- **HEPATITIS B:** vnetje jeter, jeterni rak

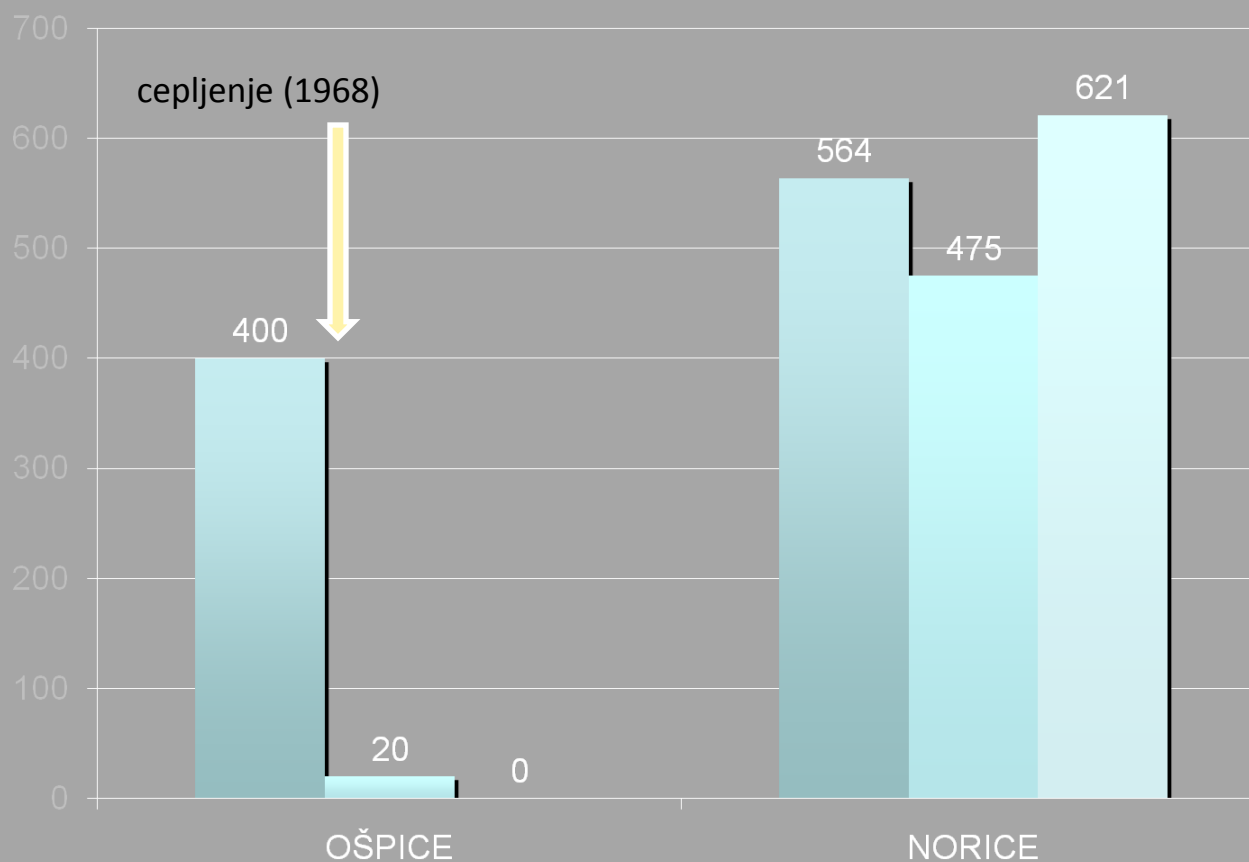
ALI RESNIČNO OGROŽAJO?

<i>Prijavljeni potrjeni primeri</i>	SLOVENIJA 2013	SLOVENIJA 2001-2010	EUROPA 2011	SVET 2011
DAVICA	0	0	12 (20)	4880
TETANUS	1	1 - 4	93	14272
OSLOVSKI KAŠELJ	169	85 - 708	16897	162048
POLIOMIELITIS	0	0	0	285
HEMOFILUS INFLUENCE B	0	*	2133	?
OŠPICE	1	0	13.897	354820
MUMPS	2	2 - 32	6120	726169
RDEČKE	0	0	817	114449

- POROČILO IVZ: EPIDEMIOLOŠKO SPREMLJANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI V SLOVENIJI 2013
- ECDC: Annual epidemiological report 2013
- WHO: World health statistics 2013

VPLIV CEPLJENJA NA POJAVNOST NALEZLJIVIH BOLEZNI

EPIDEMIOLOŠKO STANJE V SLOVENIJI:

ODNOS DO CEPLJENJA

PRED CEPLJENJEM:

- strah pred boleznijo
- želja po cepljenju

DOBRA PRECEPLJENOST:

- nepoznavanje bolezni
- dvomi o potrebnosti
- strah pred neželenimi učinki
- ni motivacije za cepljenje

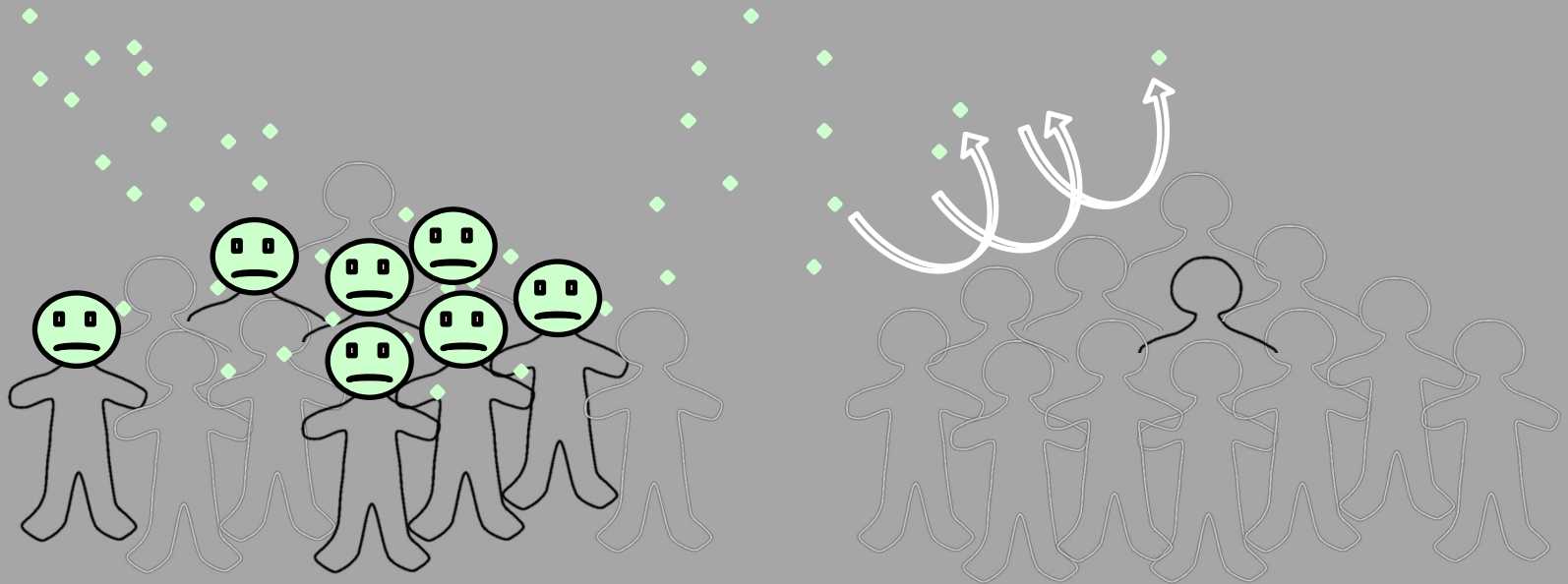
Precepljenost v Sloveniji

Leto	DTaP/Hib/IPV	MMR
2007	97,4 %	95,9 %
2008	96,9 %	95,7 %
2009	96,3 %	94,9 %
2010	96,8 %	94,8 %
2011	96,1 %	95,5 %
2012	96,4%	95,3%
2013	95,3%	93,9%

OŠPICE V SLOVENIJI

LETO	ŠT. PRIMEROV	ŠT. VNOSOV
2000 - 2009	0	0
2010	3	1
2011	22	6
2012	2	2
2013	1	1
2014	44 6	1 5

PRENOS IN ŠIRJENJE BOLEZNI

- CILJI CEPLJENJA
 - ZAŠČITA POSAMEZNIKA
 - PREPREČEVANJE ŠIRJENJA NALEZLJIVIH* BOLEZNI (skupinska imunost)